

Barngrupp vid Skryllegården

7.4.13 Skrylle

Naturförhållanden

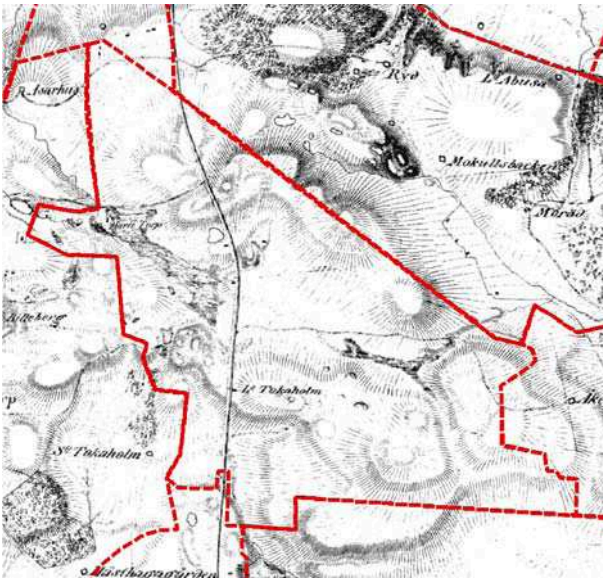
Skrylleskogen ligger uppe på Romeleåsens norra del och utgörs av ett svagt kuperat område med en topografi på mellan 80 och 123 m.ö.h. Berggrunden består av gnejs och kambrisk sandsten. Ett flertal diabasgångar genomkorsar berggrunden. Urberget är överlagrat med något leriga, näringsfattiga urbergsmoräner. En mindre, äldre stentäkt ligger i områdets norra del och strax intill pågår fortfarande stenbrytning i NCC:s stora dagbrott.

På medeltiden täcktes denna del av Romeleåsen av lövskogar med bok och ek som betades av angränsande byar. Under 1700-talet ökade uttaget av virke och ved samtidigt som betesintensiteten ökade. Resultatet blev att skogen allt mer glesades ut och i slutet av 1700-talet var området en öppen fåladsmark. Efter skiftena på 1800-talet minskade behovet av betesmark och stora delar av utmarken planterades med skog, främst gran. År 1912 redovisas hela området i Dalby socken öster om landsvägen mellan Dalby och S. Sandby som barrskog, medan områdena väster om vägen och norr om sockengränsen mot Sandby fortfarande hävdades som öppen fåladsmark. Väster om nuvarande Skryllegården fanns en hel del åkermark och även en slätteräng. Under 1900-talet har sedan igenplanteringen av fåladsmarkerna fortsatt så att nästan hela området är skogklätt. Öppna

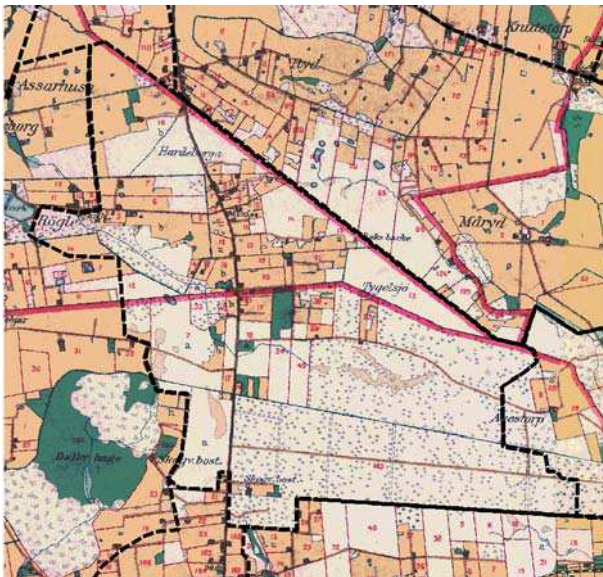
partier som betes på gammal åkermark finns mellan vägen och Skryllegården och längs Röglevägen. Den stora bergtäkten har också medfört att fåladsmark försvunnit. I stormen 1967 föll stora delar av granskogen på Skrylle men återplanteringen ändå med gran. I samband med att området blev naturreservat 1993 återskapades en del betesmark och målsättningen är att på sikt ersätta granskogen med lövskog. Stormen 1999 gjorde att stora delar av den då 30-50 åriga granskogen föll och påskyndade omvandlingen till lövskog där främst bok, ek och björk använts vid återplanteringen.

Den näringsfattiga jorden medför att främst hedartade skogs- och betestyper förekommer. Kärr och fuktiga till friska partier ger upphov till ett rikare fåltskikt. Bland de hotade och sällsynta arterna i området kan nämnas kambräken, klockgentiana och skogsknipprot.

Skrylleskogen är ett av de mest välbesökta friluftsområdena i landet med mer än 500 000 besökare varje år. Skryllegården med restaurang, omklädningsrum, bastu, parkering, motionsspår och strövstigar utgör centrum för friluftslivet. Här finns också ett s.k. "naturum" som beskriver områdets naturförutsättningar. Verksamheten på Skryllegården drivs av Friluftsförbundet, på uppdrag av Lunds kommun.

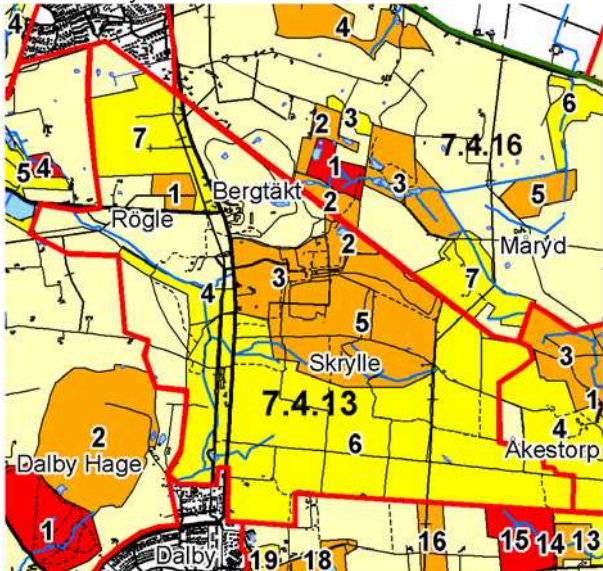

Skånska rekognosceringskartan 1812-20

Häradsekonomska kartan 1912

Trakten Skrylle med beskrivna delområden

Landskapsekologi

De kvarvarande fäladsresterna ligger isolerade och flera arter riskerar att försvinna på grund av detta. Skrylleområdet ligger omgivet av fina fäladsmarker och äldre skogspartier och det är viktigt att utveckla kvaliteterna i området för att skapa bättre samband i landskapet och öka arealerna av de uppsplittrade naturområdena. Dalby hage ligger relativt isolerat i sydväst liksom Gryteskog och Prästaskogen i sydost och det vore önskvärt att sammanbinda dessa områden med äldre lövskog. I sydvästra delen finns redan medelålders bokskog, men i sydost måste granskoen ersättas av lövskog. Fäladsmarkerna vid Rögle kan ges bättre kontakt med Mårydsområdet genom att ett stråk med betesmark skapas söder om stenbrottet.

Kulturmiljövärden

De äldre stenmurarna markerar gränserna mellan Dalby, S. Sandby, Torna Hällestad och Hardeberga socknar. Övriga stenmurar och vallar härstammar främst från tiden efter skiftena och avgränsar odlingsmarker och ägo gränser. De små fäladsresterna som återstår i området är levande kulturminnen men lång kontinuitet. Speciella rågångsstenar och minnesmärken finns också, t.ex. Klackestenen och Breda stenar. De namn på höjder, våtmarker m.m. som finns upptagna på gamla kartor och i andra lantmäterihandlingar utgör i sig ett viktigt kulturarv.

Landskapsbild

Platser med viktiga utblickar finns främst vid Bokebacken i nordost och över de öppna odlings- och betesmarkerna.

Friluftsliv

Tillgängligheten med bil är god och här finns många parkeringsplatser, ändå händer det att parkeringen är full på helgerna, speciellt under vår och försommar. Ett par mindre parkeringar finns även i områdets södra och västra delar. Omfattande motionsspår, strövstigar och markvägar finns i området och Skåneleden passerar med två slingor mot Torna Hällestad och Knivsås. Flera rastplatser med vindskydd finns i området.

Förutsättningar för värden i landskapet

Området ingår i riksintresse för friluftslivet och naturvården och har till större delen avsatts som naturreservat med kommunen som störste markägare och förvaltare. I skötselplanen ingår bl.a. att återskapa fäladsmarker vid Skrylle backar, att på 30-40 års sikt förändra förhållanden mellan barr- och lövskog till 1:10, att återskapa ett albeväxt Ula kärr, samt att låta några skogsområden få utvecklas fritt.

Utvecklingsmöjligheter

Utveckla tillgängligheten till området och anslutande områden med fler gång-, cykel och ridstigar. (se Förslag till fördjupning av Öpl för Skrylleområdet 2002).

Referenser

Larsson, A. 1977. Skrylleområdet – översiktlig vegetationskartering och förslag till planeringsåtgärder. Naturvårdsnämnden i Lund.

Lunds Botaniska Förening. 1989. Botaniskt särskilt värdefulla områden i området mellan Lund, Dalby och S. Sandby. Parkförvaltningen i Lund.

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Park- och naturvårdsnämnden. 1990. Naturvårdsplan för Lunds kommun.

Parkförvaltningen i Lund. 1982. Skrylleområdet. Förslag till översiktlig markvårdsplan.

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Stadsbyggnadskontoret i Lund. 2002. Förslag till fördjupning av översiktsplanen för Skrylleområdet.

Informationstavlor vid Skryllegården

Skrylle Naturum

Rastplats söder om Skryllegården

(7.4.13) 1 Röglegård (2)

Area: 7,2 ha

Status: Riksintresse (NV, F)

Fastighet: Röglegård 3:51, 3:52

Naturtyp: Buskrik naturbetesmark

Motiv: N, K

Beskrivning

Området avgränsas av Röglevägen i söder och den nya cykelvägen mellan Dalby och S. Sandby i öster. I norr gränsar granskog och i väster öppna odlingsmarker. Enefäladen är buskrik och i den norra delen finns en del granar och tallar. Fältskiktet är artrikt med främst örtrik gräshed på tuvig och stengig mark. I östra delen finns fortfarande ett litet bestånd med klockgentiana i en fukthedsrest. Området är påverkat av grundvattensänkningen från täktverksamheten.

Värden

Botaniska och kulturhistoriska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt och utökad beteshävd.

Utvecklingsmöjligheter

Nya staket och röjningar av enbuskar. Återställning av ytvattennivåerna.

Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Ängs- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.

Vindskyddet vid "Belsebo"

Nedskräpning vid "Elins äng"

(7.4.13) 2 Skryllesjön (3)

Area: 8,5 ha
Status: Riksintresse (NV, F), naturreservat
Fastighet: Hardeberga 2:36
Naturtyp: F.d. bergtäkt, beteshage, damm
Motiv: G, F, N

Beskrivning

Den efterbehandlade bergtäkten (f.d. Bergqvistska täkten) ligger på kanten av åsen och från Boks backe i sydost erbjuds vida utblickar över Vombsänkan. Täkten har efterbehandlats men erbjuder fortfarande möjlighet att studera områdets geologi och i botten finns en mindre damm (Skryllesjön). Berget går också i dagen i Boks backe där istidsrörelser kan studeras.

Området ingår i Skryllegårdens närområde och är tänkt att utnyttjas för bl.a. bad och pulkaåkning. Området hålls öppet genom genom beteshävd.

Värden

Geologiska, rekreativa och pedagogiska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd och bibehållen eller höjd vattennivå.

Utvecklingsmöjligheter

Ytterligare höjning av vattennivån i sjön.

Referenser

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Skryllesjön i f.d. Bergqvistska täkten

(7.4.13) 3 Skryllegården (2)

Area: 32,5 ha
Status: Riksintresse (NV, F), naturreservat
Fastighet: Hardeberga 2:36, 4:3, 4:4, Sjöstorp 4:6
Naturtyp: Friluftsanläggning, skogsmark och kulturbeten
Motiv: F

Beskrivning

Skryllegården utgör ett av de mest välbesökta friluftsområdena i landet med över en halv miljon besökare per år. Här finns bl.a. omklädningsrum, bastu, restaurang, naturum, elljusspår, motions slingor, strövstigar (Skåneleden), lägerplatser, stor parkering, övernattingsstuga, föreningslokal m.m. Verksamheten drivs av Friluftsförbundet på uppdrag av Lunds kommun. Före stormen i december 1999, omgavs Skryllegården av granskog som då till större delen föll och förvandlades till ett öppet hyggeslandskap som nu håller på att återbeskogas med lövskog. Väster om gården finns ett öppet odlingslandskap som tidigare var åkermark men nu används som betesmark.

Värden

Mycket stora rekreativa värden.

Förutsättningar för bevarande

God tillgänglighet och service.

Utvecklingsmöjligheter

Naturpedagogisk landskapsarkitektur, utveckling av naturum, utveckling av mera variationsrik skog.

Referenser

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Skryllegården. 1997. Skryllegården. Utveckling av ett natur- och rekreationsområde.

(7.4.13) 4 Lövskogsparti S Rögle (3)

Area: 11,7 ha**Status:** Riksintresse (NV, F), naturreservat**Fastighet:** Rögle 3:53, Sjöstorp 4:6**Naturtyp:** Ädellövskog**Motiv:** N, F**Beskrivning**

Sydöst om Rögle finns ett avlångt skogsområde med främst medelålders ek och inslag av andra lövträd. Området är markerat som skogsmark redan 1912 då omgivande marker fortfarande var öppna fäladsmarker. Skogen växer i en svacka i terrängen och markförhållandena är förhållandevis goda. Fältskiktet är välutvecklat med arter som vitsippa, skogsbingel m.m.

Värden

Biologiska och rekreativa värden.

Förutsättningar för bevarande

Naturvårdsanpassad skötsel som bevarar äldre träd.

Utvecklingsmöjligheter

Skogen kan succesivt glesas ut för att gynna vidkroniga träd och ge möjlighet för en flerskiktad sammansättning med olika generationer.

Referenser

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Vårfloran är imponerande med stora mattor vitsippor

(7.4.13) 5 Skrulle backar - Ula kärr (2)

Area: 96 ha**Status:** Riksintresse (NV, F), naturreservat**Fastighet:** Sjöstorp 4:6, 12:17**Naturtyp:** Betesmark, blandskog och alkärr**Motiv:** N, F**Beskrivning**

Ca 400 m sydost om Skryllegården har en fäladsmark återskapats där det tidigare växte barrskog. Söder om betesmarken finns ett fuktigare parti där en alskog håller på att utvecklas. Kärrret har dämms upp för att höja vattenståndet. Angränsande skogsområden består av både gran- och bokskog och andelen lövskog ökar succesivt. Närheten till Skryllegården gör att området är välbesökt. Flera stigar korsar området.

Värden

Biologiska och rekreativa värden

Förutsättningar för bevarande

Beteshävd och fri utveckling av alkärrret. Bibehålla tillgängligheten och höja vattenståndet i kärrret.

Utvecklingsmöjligheter

Se skötselplanen. Utveckla betet i angränsande områden, ytterligare höjning av vattennivån i kärrret.

Referenser

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Floran är bäst bevarad längs hägnadsvallarna men återkoloniserar nu snabbt den återskapade fäladsmarken

(7.4.13) 6 Skrylleskogen, söder (3)

Area: 280 ha

Status: Riksintresse (NV, F), naturreservat

Fastighet: Dalby 4:19, 4:18, 10:3 m.fl.

Naturtyp: Bokskog, björkskog, granskog

Motiv: N, F

Beskrivning

Södra delen av Skrylleskogen ligger nära Dalby tätort och utgör ett viktigt närrekreationsområde för de boende. De västra delarna består främst av bokskog medan de östra domineras av granskog. Bokskogen har nu nått en ålder då den börjar bli mer attraktiv för friluftslivet samtidigt som de biologiska värdena ökar. En del död ved börjar skapas och de åldrande träden blir mer intressanta för lavar. En ”trädslinga/Arboretum” har iordningställts från parkeringen vid vägen mellan Dalby och S. Sandby.

Värden

Stora rekreativa och biologiska värden.

Förutsättningar för bevarande

Naturvårdsanpassad skogsskötsel.

Utvecklingsmöjligheter

Se skötselplanen. Granskogen överförs successivt till lövskog (främst bok och ek). Nya ströv- och ridstigar.

Referenser

Länsstyrelsen i M län. 1993. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Skrylle i Lunds kommun.

Skrylleskogen. Hällestadvägen eller ”Ho-Chi-Minh-leden”

(7.4.13) 7 Rögleskogen (3)

Area: 49,4 ha

Status: Riksintresse (NV, F)

Fastighet: Hardeberga 3:1

Naturtyp: Barrskog

Motiv: F

Beskrivning

Mellan Skrylle naturreservat och Södra Sandby finns ett skogsområde med främst granskog som har stort rekreativt värde. Området har föreslagits för utvidgning av NCC:s bergtäkt. Inne i skogen finns ett par kärrmarker som för ca 15 år sedan fortfarande innehöll intressant flora med t.ex. klockgentiana. Floran är en rest från den tid området var fäladsmark (ca 100 år sedan). Idag har granskogen blivit gammal och mera attraktiv för friluftslivet. Stora delar är avverkningsmogen samt känslig för stormfällning och området riskerar att förändras radikalt i framtiden.

Värden

Stora rekreativa värden. Vissa partier har biologiska och kulturhistoriska värden.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre skog för friluftslivet.

Utvecklingsmöjligheter

Förordnande för att säkerställa friluftslivets behov. Långsiktig ersättning av barrskogen med lövskog och fäladsmark.

Referenser

Park- och naturvårdsnämnden. 1990. Naturvårdsplan för Lunds kommun.

Stadsbyggnadskontoret i Lund. 2002. Förslag till fördjupning av översiktsplanen för Skrylleområdet.

Ung ekskog söder om Skrylle backar

